

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Vladimir Timofti
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Sariev Victor xxxx, născut la xx xx xxxx, originar din
xxxx, domiciliat în xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.12.2017 – 19.07.2018;

Instanța de apel: 25.09.2018 – 08.10.2018;

Instanța de recurs: 18.04.2019– 17.07.2019.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19 iulie 2018, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Sariev Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, la 3 ani 4 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Solicitarea procurorului privind încasarea în contul statului de la inculpatul Sariev Victor a cheltuielilor judiciare în mărime de 8 798 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, la 24.09.2017 aproximativ la ora 04.50, inculpatul Sariev Victor, deținătorul permisului de conducere a mijloacelor de transport de categoria ”B”, conducând automobilul de model ”Hyundai

Trajet” cu n/î xxxx, deplasându-se pe traseul M-14 din direcția com. Cruzești spre or. Cricova mun. Chișinău, exprimând neatenție la trafic, încălcând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 și anume: prevederile pct.3 al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care, *„participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului; prevederile pct.10 alin.(1) lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care, „persoana care conduce un vehicul trebuie: ...b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum ... prevederile pct. 39 alin.(2) lit. a), b) al Regulamentului Circulației Rutiere potrivit cărora, „înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, în cazul în care vehiculul iese de pe un teritoriu adiacent drumului, conducătorul trebuie să se informeze prin intermediul mijloacelor de semnalizare rutieră și să circule doar în direcția permisă de deplasare pe drumul respectiv, să cedeze trecerea pietonilor și vehiculelor care circulă pe acest drum”, prevederile pct.45) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, prevederile pct.42 alin.3) al Regulamentului Circulației Rutiere în conformitate cu care, ”pe drumurile cu dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus”, iar drept urmare a încălcărilor în cauză, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport și în preajma km.273 al traseului M-14 a ieșit pe contrasens și s-a tamponat frontal cu autoturismul de model ”Wolkswagen Passat” cu n/î xxxx, condus regulamentar de către Gratila Ștefan și care se deplasa în sens opus, în salonul căruia se aflau pasagerii Morari Ionela, Ciornenchi Dumitru, Feodorovici Adrian, Popa Alexei.*

În urma impactului, conducătorul autoturismul de model ”Wolkswagen Passat” cu xxxx, Gratila Ștefan a decedat pe loc, iar pasagerii D. Ciomenchi și A. Popa au suferit vătămări corporale grave, iar pasagerii I. Morari, A. Feodorovici au suferit vătămări corporale medii.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul lui Sariev Victor în beneficiul statului a sumei de 8 798 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

În argumentarea apelului a invocat că din materialele cauzei penale s-a constatat cheltuieli judiciare în mărime de 8 798 lei, rezultate din efectuarea expertizelor medico-

legale în privința părților vătămate Popa Alexei, Feodorovici Adrian, Morari Ionela, Ciornenchi Dumitru și raportul de expertiză auto-tehnică nr. 24/12/1-R-5750 din 03.11.2017, deși, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, în cazul dat suma de 8 798 lei, costul expertizelor medico-legale cât și raportului de expertiză auto-tehnică.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, prima instanță întemeiat a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul lui Sariev Victor a cheltuielilor judiciare în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 140D/1827 din 24.11.2017 (f.d.83-84, vol. I); raportului de expertiză judiciară nr. 2456/D din 17.11.2017 (f.d.131-133, vol. I); raportului de expertiză judiciară nr. 2367/D din 31.10.2017 (f.d.94-96, vol. I); raportului de expertiză judiciară nr. 2398/D din 05.12.2017 (f.d.106-108, vol. I); raportului de expertiză judiciară nr. 2462/D din 09.11.2017 (f.d.117-118, vol. I); raportului de expertiză auto-tehnică nr. 24/12/1-R-5750 din 03.11.2017 (f.d.145-152, vol. I) și raportului de expertiză judiciară nr. 2366/D din 27.10.2017 (f.d.9-11, vol. II), or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Astfel, cu trimitere la prevederile art.art.229 alin.(1), (3), 227 alin.(3), 143 Cod de procedură penală, art.art.2, 75 alin.(3) a Legii nr.68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, instanța de apel a indicat că, rapoartele de expertiză judiciară în privința părților vătămate Popa Alexei, Feodorovici Adrian, Morari Ionela, Ciornenchi Dumitru cât și raportul de expertiză auto-tehnică nr.24/12/1-R-5750 din 03.11.2017, au fost ordonate de către organul de urmărire penală, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Instanța de apel a reiterat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare la caz, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii.

Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, acuzatorul de stat a contestat-o cu recurs ordinar, prin care, invocând temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea solicitării sale, recurentul a invocat că instanțele de judecată au interpretat eronat prevederile art.227 alin.(1) Cod de procedură penală, or, ținând cont și de prevederile art.228 alin.(3) și 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Susține că în speță, statul și-a onorat obligația de a demonstra vinovăția inculpatului, prin acțiuni de procedură legale, iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care în baza art.227 Cod de procedură penală, se încadrează în noțiunea de cheltuieli judiciare și care indiscutabil urmează a fi recuperate din contul inculpatului.

La acest capitol urmează a fi menționate și modificările operate la legea procesual penală din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, prin care a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, și care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cadrul urmăririi penale se fac din contul mijloacelor bugetului de stat.

În ceea ce privește temeiul obligației de a suporta cheltuielile judiciare, susține că, inculpatul condamnat urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale, deoarece fără săvârșirea infracțiunii, astfel de cheltuieli nu s-ar fi realizat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea în beneficiul statului din contul inculpatului a sumei de 8 798 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal ajunge la concluzia că, instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a menține sentința și de a respinge cerința acuzatorului de stat din cererea de apel cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în sumă de 8 798 lei, în beneficiul statului.

Astfel, art.227 alin.(2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin.(3) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art.228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței. (3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective. (4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu. (5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin. (1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal conchide că, instanța de apel corect a reținut, că raportul de expertiză judiciară nr.140D/1827 din 24.11.2017, raportul de expertiză judiciară nr.2456/D din 17.11.2017, raportul de expertiză judiciară nr.2367/D din 31.10.2017, raportul de expertiză judiciară nr.2398/D din 05.12.2017, raportul de

expertiză judiciară nr.2462/D din 09.11.2017, raportul de expertiză auto-tehnică nr.24/12/1-R-5750 din 03.11.2017 cât și raportul de expertiză judiciară nr.2366/D din 27.10.2017, au fost dispuse pentru a fi efectuate, de către organul de urmărire penală, prin ordonanța din 17.10.2017 (f.d.69-70), ordonanța din 17.10.2017 (f.d.89-90), ordonanța din 23.10.2017 (f.d.101-102), ordonanța din 30.10.2017 (f.d.113-114), ordonanța din 30.10.2017 (f.d.124-125), ordonanța din 17.10.2017 (f.d.136-138), în vederea stabilirii originii leziunilor corporale la părțile vătămate, precum și gravității acestor leziuni cât și stabilirii stării tehnice a unităților de transport implicate în accidentul rutier, aceasta fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Potrivit prevederilor art.75 alin.(3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr.68 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 10 decembrie 2016, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală.

Raportând prevederile legale citate la circumstanțele speței, Colegiul penal conchide că aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, instanța de recurs atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizelor întru stabilirea gradului leziunilor corporale cauzate părților vătămate, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii.

Referitor la argumentul recurentului ce ține de abrogarea alin.(2) art.143 Cod de procedură penală Colegiul penal remarcă că prin Legea nr.316 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală a fost abrogat, însă aceasta nu are nici o aplicabilitate în speța dată, deoarece rapoartele de expertiză judiciară efectuate la caz, au avut loc până la modificările parvenite în norma sus indicată.

Colegiul penal de asemenea menționează că, la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prevăzută la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului.

Prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Sariev Victor xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 august 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac